

POSTĘPOWANIE ODWOŁAWCZE W SPRAWACH KARNYCH

Komentarz ■ Orzecznictwo

Dariusz Świecki

KOMENTARZE

WYDANIE

5

Wolters Kluwer

POSTĘPOWANIE ODWOŁAWCZE W SPRAWACH KARNYCH

Komentarz ■ Orzecznictwo

Dariusz Świecki

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE

5

Stan prawny na 10 maja 2020 r.

Wydawca

Klaudia Szawlowska-Milczarek

Redaktor prowadzący

Małgorzata Jarecka

Opracowanie redakcyjne

Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Schematy pochodzą z publikacji Katarzyny Sychty

Kodeks postępowania karnego ze schematami;

tytuły do artykułów opracowała Dobrosława Szumiło-Kulczycka.

Wszystkie zamieszczone we wzorach przykładowe dane osób, organizacji oraz wymienione w nich miejsca są fikcyjne. Żadne skojarzenia z jakimikolwiek rzeczywistymi osobami nie są zamierzone ani nie należy się ich doszukiwać.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8187-746-6

5. wydanie

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

OD AUTORA

Postępowanie odwoławcze stanowi ważne stadium w przebiegu procesu, gdyż w jego ramach przeprowadzana jest kontrola zaskarżonego rozstrzygnięcia. Model tego postępowania związany jest z przyjętym systemem środków odwoławczych. W polskim prawie procesowym uległ on w ostatnim czasie istotnym zmianom, nakierowanym na zwiększenie uprawnień sądu odwoławczego do merytorycznego orzekania. Zmiany te zapoczątkowała wprowadzona z dniem 1.07.2015 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1247 ze zm. i Dz.U. z 2015 r. poz. 396) wielka reforma procedury karnej. W zakresie postępowania odwoławczego była ona kontynuowana w noweli z 11.03.2016 r. (Dz.U. poz. 437 ze zm.), choć w jej wyniku nastąpił powrót do zwiększonej inkwizycyjności postępowania rozpoznawczego kosztem jego kontradyktoryjności. Niezmieniony pozostał natomiast kształt postępowania odwoławczego, a nawet wzmocniono jego apelacyjno-reformatoryjny charakter, wprowadzając instytucję skargi na wyrok sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania. Kolejna duża nowelizacja Kodeksu postępowania karnego dokonana została ustawą z 19.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1694), która weszła w życie z dniem 5.10.2019 r., zaś przepisy dotyczące sporządzania uzasadnienia wyroku

na formularzu – z dniem 5.12.2019 r. Nowelizacja ta wprowadziła szereg istotnych zmian dotyczących postępowania odwoławczego, takich jak: ograniczenie zarzutów odwoławczych (nowy art. 427 § 3a k.p.k. i art. 447 § 6 k.p.k.), podział podstawy odwoławczej obrazu przepisów prawa materialnego (art. 438 pkt 1 i 1a k.p.k.), odrębne uregulowanie zasad zaskarżenia uzasadnienia orzeczenia (art. 443a k.p.k.), wprowadzenie możliwości uzupełnienia zarzutów apelacji w wypadku zwrotu akt sprawy celem uzupełnienia uzasadnienia wyroku (art. 449 § 3 k.p.k.), dodanie podstawy oddalenia wniosku dowodowego w instancji odwoławczej (art. 452 § 2 pkt 2 k.p.k.), nowe uregulowanie zakresu prekluzji dowodowej (art. 452 § 2 pkt 2 i § 3 k.p.k.), uproszczenie przebiegu przewodu sądowego w instancji odwoławczej (art. 453 § 1a k.p.k.), ograniczenie reguły *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k. oraz uchylene reguły *ne peius* z art. 454 § 3 k.p.k.

W komentarzu zostały uwzględnione i omówione wszystkie zmiany odnoszące się do postępowania odwoławczego. Komentarz adresowany jest głównie do praktyków. Dlatego problematyka postępowania odwoławczego została przedstawiona nie tylko w formie interpretacji poszczególnych przepisów, lecz także pod kątem ich praktycznego stosowania. Czytelnik będzie mógł więc zapoznać się z zagadnieniami postępowania odwoławczego w ujęciu normatywnym, a następnie uzyskać wyjaśnienie dotyczące funkcjonowania poszczególnych instytucji procesowych. Układ treści komentarza został podporządkowany tym założeniom i przy wyjaśnianiu poszczególnych przepisów na początku przedstawiono ich interpretację, a następnie podano przykłady różnych sposobów ich praktycznego zastosowania. Dotyczy to w szczególności zagadnień odnoszących się do granic środka odwoławczego, a więc kwestii związanych z kierunkiem zaskarżenia, zakresem zaskarżenia w aspekcie przedmiotowym i podmiotowym, zarzutów i wniosków odwoławczych.

Szczególony nacisk został położony na wszechstronne wyjaśnienie problematyki odnoszącej się do konstrukcji apelacji jako środka odwoławczego. W praktyce często stawia się większe wymagania co do jej formy i treści, niż wynika to z przepisów. Wskazano więc na minimalne standardy budowy środka odwoławczego oraz podano przykłady praktycznego ich wykorzystania. Dotyczy to zwłaszcza zarzutów odwoławczych ze względu

na to, że ustawodawca nie definiuje pojęcia zarzutu ani nie wskazuje wymagań co do jego treści. Ponadto art. 438 k.p.k., regulujący tzw. względne przyczyny odwoławcze, wcale nie jest adresowany do skarżącego, tylko do sądu odwoławczego. Przepis ten wskazuje bowiem podstawy uchylenia lub zmiany orzeczenia, a nie podstawy wniesienia środka odwoławczego. W związku z tym powstaje pytanie, jak prawidłowo powinien zostać skonstruowany zarzut odwoławczy. W praktyce zarzuty odwoławcze są różnie formułowane, często w sposób zbyt opisowy i rozbudowany. Dlatego też zagadnieniu temu poświęcono dużo miejsca, przedstawiając je jako metodykę stawiania zarzutów odwoławczych. Szczegółowo omówiono zatem istotę zarzutu odwoławczego w relacji do pojęcia uchybienia, wskazano na konieczne elementy zarzutu odwoławczego z punktu widzenia art. 438 k.p.k., a także omówiono budowę poszczególnych zarzutów ze względu na rodzaj zarzucanego uchybienia: obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu (art. 438 pkt 1 k.p.k.), obrazę przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w pkt 1, chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu (art. 438 pkt 1a k.p.k.), obrazę przepisów postępowania (art. 438 pkt 2 k.p.k.), błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k.) i rażąco niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka (art. 438 pkt 4 k.p.k.). W tym zakresie przedstawiono liczne i różnorodne przykłady formułowania zarzutów odwoławczych, których rozwinięcie i praktyczne wykorzystanie przedstawiono w załączonych do komentarza wzorach apelacji. Podkreślić jednak należy, że w wyniku wspomnianych na wstępie nowelizacji zwiększa się rola zarzutów odwoławczych oraz wzrasta odpowiedzialność za ich prawidłowe sformułowanie. Wynika to z faktu, że sąd odwoławczy jest nimi związany, gdyż kontroluje zaskarżone orzeczenie w granicach podniesionych zarzutów. Wymaga to od skarżącego większej dbałości o ich prawidłowe przedstawienie.

W procesie stawiania zarzutów można wyróżnić kilka etapów. Pierwszy to wychwycenie uchybienia, drugi to jego kwalifikacja, trzeci zaś to sformułowanie (wysłowienie) w środku odwoławczym. W komentarzu starano się szczegółowo omówić każdy z tych etapów.

Ponieważ komentarz ma przede wszystkim walor praktyczny, nie ma w nim odesłania do poglądów przedstawionych w doktrynie i piśmiennictwie oraz wykazu literatury. Zebrano w nim natomiast orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych dotyczące poszczególnych przepisów. W czasach ogólnej dostępności baz orzeczeń sądowych problemem staje się ich merytoryczna selekcja. W komentarzu podjęto taką próbę. Wybrano najistotniejsze orzeczenia, a ponadto pogrupowano je tematycznie przy omawianiu tych instytucji postępowania odwoławczego, które mają złożony charakter i bogatą zawartość merytoryczną.

Komentarz kierowany jest głównie do praktyków, tj. sędziów, prokuratorów, adwokatów i radców prawnych, którzy w swej pracy zawodowej sporządzają środki odwoławcze i uczestniczą w postępowaniu odwoławczym. Będzie on również przydatny dla aplikantów tych zawodów prawniczych w pogłębianiu wiedzy i zdobywaniu umiejętności poruszania się w przepisach regulujących postępowanie odwoławcze. Z myślą o nich załączono do komentarza schematy objaśniające przebieg postępowania odwoławczego, a także wzory apelacji sporządzanych przez obrońcę oraz pełnomocnika w zależności od rodzaju zarzutu odwoławczego oraz charakteru wskazanego uchybienia.

Komentarz powinien stanowić pomoc w odczytaniu treści poszczególnych przepisów, a także ułatwić poruszanie się w nowej rzeczywistości procesowej. Należy mieć nadzieję, że ten cel zostanie osiągnięty.

Niniejsze wydanie uwzględnia stan prawny na dzień 10.05.2020 r.

ROZDZIAŁ I

ZAGADNIENIA OGÓLNE

ART. 425. [PODMIOTY UPRAWNIONE, ZAKRES ZASKARŻENIA, GRAVAMEN]

§ 1. Od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji przysługuje środek odwoławczy stronom oraz innym osobom wskazanym w przepisach ustawy.

§ 2. Orzeczenie można zaskarżyć w całości lub w części. Można także zaskarżyć brak określonego rozstrzygnięcia. Przedmiotem zaskarżenia może być również samo uzasadnienie orzeczenia.

§ 3. Odwołujący się może skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające jego prawa lub szkodzące jego interesom. Ograniczenie to nie dotyczy oskarżyciela publicznego.

§ 4. Oskarżyciel publiczny ma prawo wnieść środek odwoławczy także na korzyść oskarżonego.

PRZEPISY POWIĄZANE:

art. 426, 427, 444, 447, 459, 465 § 1, art. 466 § 1 k.p.k.

1. ZASADA KONTROLI, RODZAJE ŚRODKÓW ODWOŁAWCZYCH, STRONY I INNE PODMIOTY UPRAWNIONE DO ZASKARŻENIA ORZECZENIA

Komentowany przepis w § 1 realizuje konstytucyjną zasadę kontroli. Zgodnie bowiem z art. 78 Konstytucji RP każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarzania określa ustawa. Wynikająca z omawianego przepisu **zasada kontroli** dotyczy orzeczeń i zarządzeń wydanych nie tylko przez sąd w pierwszej instancji, lecz także przez prokuratora lub organ nieprokuratorski w postępowaniu przygotowawczym (art. 465 § 1 k.p.k.). Środkami odwoławczymi, o których mowa w komentowanym przepisie, są zażalenie i apelacja. **Apelacja przysługuje od wyroku sądu pierwszej instancji** (art. 444 k.p.k.), **zażalenie zaś – na postanowienia oraz zarządzenia**. Apelację można wnieść od każdego wyroku wydanego w pierwszej instancji, z tym że od wyroku nakazowego najpierw przysługuje sprzeciw. Natomiast zażalenie przysługuje tylko na określone rodzaje postanowień i zarządzeń wskazane w art. 459 § 1 i 2 w zw. z art. 466 § 1 k.p.k.

Komentowany przepis wskazuje też podmioty uprawnione do wniesienia środka odwoławczego. Są nimi strony oraz inne osoby wskazane w przepisach ustawy. Stronami postępowania są ci jego uczestnicy, którzy działają w procesie we własnym imieniu, mając interes prawny w określonym rozstrzygnięciu o przedmiocie procesu. Stronami w postępowaniu sądowym są: oskarżyciel publiczny, oskarżyciel posiłkowy (uboczny i subsydiarny), oskarżyciel prywatny i oskarżony. W postępowaniu przygotowawczym stronami są podejrzani i pokrzywdzony.

Osobom innym niż strony środek odwoławczy przysługuje tylko wtedy, gdy ustawa tak stanowi. Chodzi tu o sytuacje, gdy ustawodawca wskazuje, kiedy i jaki podmiot ma prawo do zaskarżenia, np. podmiot zobowiązany określony w art. 91a k.p.k. (art. 444 § 2 k.p.k.) czy pokrzywdzony od wyroku warunkowo umarzającego postępowanie wydanego na posiedzeniu, a także osoba niebędąca stroną, której postanowienie bezpośrednie dotyczy (art. 459 § 3 k.p.k.).

2. ZAKRES ZASKARŻENIA ORZECZENIA

W § 2 komentowanego przepisu wskazany został zakres zaskarżenia orzeczenia. Dotyczy on także zarządzeń (art. 466 § 1 k.p.k.). Orzeczenie lub zarządzenie można zaskarżyć w całości lub w części. W środku odwoławczym należy **zawsze określić zakres zaskarżenia**. Wymaga tego art. 427 § 1 *in principio* k.p.k. W wypadku zaskarżenia wyroku sformułowanie „w całości” należy odczytać w powiązaniu z art. 447 § 1 k.p.k. Oznacza to, że wyrok zaskarżony co do winy zostaje zaskarżony w całości. Pojęcie winy użyte w art. 447 § 1 k.p.k. ma tu autonomiczne znaczenie. Odnosi się bowiem do winy w znaczeniu zarówno materialnoprawnym, jak i procesowym. W tym pierwszym znaczeniu są to warunki pociągnięcia do odpowiedzialności karnej określone w art. 1 k.k. Odnoszą się one do kwestii czynu, bezprawności, karalności, karygodności i zawinienia. Jeżeli więc skarżący podważa w apelacji jeden z tych warunków, to zaskarża wyrok co do winy, a więc w całości. W praktyce często wina kwestionowana jest w aspekcie karalności czynu. Chodzi tu o kwalifikację prawną, czyli wskazanie przepisu ustawy karnej, pod który zarzucany czyn podpada. Popełnienie czynu zabronionego oznacza wypełnienie znamion strony przedmiotowej i podmiotowej określonych w ustawie karnej (art. 115 § 1 k.k.). Kwalifikacja prawna co do znamion strony przedmiotowej czynu zabronionego wiąże się z prawidłową subsumcją zachowania pod określony przepis części szczególnej Kodeksu karnego lub innych ustaw. Z reguły chodzi tu o interpretację poszczególnych znamion albo właściwe ich opisanie w wypadku poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych. Kwalifikacja prawna co do znamion strony podmiotowej czynu zabronionego odnosi się do umyślności lub nieumyślności, których definicje zawiera art. 9 § 1 i 2 k.k. Kwalifikacja prawna czynu to także formy popełnienia przestępstwa – zjawiskowe (art. 18 k.k.) i stadialne (art. 13 § 1 i 2, art. 16 § 1 i 2 k.k.), a także szczególne konstrukcje prawne dotyczące przypisania odpowiedzialności karnej, tj. czyn ciągły (art. 12 k.k.), występki o charakterze chuligańskim (art. 57a § 1 w zw. z art. 115 § 21 k.k.), recydywa (art. 64 § 1 i 2 k.k.). Natomiast wina w znaczeniu procesowym odnosi się do dowodowego rozstrzygnięcia co do sprawstwa czynu (art. 5 § 1 k.p.k.). Gdy więc skarżący kwestionuje ocenę dowodów lub ustalenia faktyczne co do sprawstwa, wyrok zawsze zaskarżony jest w całości. Natomiast zaskarżenie „w całości” postanowienia lub zarządzenia należy odnieść

do sytuacji, w której kwestionowane są wszystkie rozstrzygnięcia w nich zawarte. Pojęcie zaskarżenia „w części”, gdy chodzi o wyrok, należy odczytać z uwzględnieniem art. 447 § 2 i 3 k.p.k. Oznacza to, że gdy skarżący nie kwestionuje winy w znaczeniu wcześniej podanym, tylko inne rozstrzygnięcia albo ich brak, to zawsze zaskarża wyrok w części. Zaskarżenie w części dotyczy więc wyroków skazujących albo warunkowo umarzających postępowanie, gdyż w tych orzeczeniach oprócz rozstrzygnięcia co do winy są jeszcze inne, stanowiące konsekwencję przypisania sprawstwa i winy. W wyroku warunkowo umarzającym postępowanie będą to rozstrzygnięcia związane z elementami warunkowego umorzenia. W razie zakwestionowania tylko tych warunków, np. okresu próby lub orzeczenia o środku karnym, wyrok zostanie zaskarżony jedynie w tej części. Natomiast wyrok uniewinniający zawiera tylko jedno rozstrzygnięcie co do przedmiotu procesu, a więc zawsze będzie zaskarżany w całości. Wyrok umarzający postępowanie zawiera także jedno rozstrzygnięcie co do niedopuszczalności procesu, choć może też zawierać rozstrzygnięcie o zastosowaniu środka zabezpieczającego. Wówczas kwestionując powody umorzenia, zaskarża się wyrok w całości, natomiast w wypadku zaskarżenia tylko rozstrzygnięcia o środku zabezpieczającym wyrok zostanie zaskarżony w części.

W jakiej części wyrok skazujący może zostać zaskarżony, wskazuje ustawodawca w art. 447 § 2 i 3 k.p.k. Z art. 447 § 2 k.p.k. wynika, że zaskarżenie może dotyczyć kary, z tym że wówczas apelacja zwrócona jest także przeciwko środkom karnym, jeżeli orzeczono je w wyroku.

Natomiast z art. 447 § 3 wynika, że zaskarżenie w części może dotyczyć także tylko środka karnego, środka kompensacyjnego albo przepadku, co powoduje, że nie zostają zaskarżone wina i kara. Tym samym w niezaskarżonej części wyrok staje się prawomocny. Zaskarżenie wyroku tylko co do kary powoduje, że wyrok jest prawomocny co do winy. Natomiast zaskarżenie tylko co do środka karnego, środka kompensacyjnego albo przepadku powoduje prawomocność wyroku co do winy i kary. Wówczas tylko co do tego rozstrzygnięcia wyrok będzie zaskarżony, a co do pozostałych rozstrzygnięć stanie się prawomocny. Dlatego też w apelacji, gdy zaskarżony zostaje wyrok w części, trzeba jeszcze sprecyzować, o jaką część wyroku chodzi (o jakie konkretne rozstrzygnięcie), np. zaskarżenie wyroku w części dotyczącej orzeczenia o środku karnym.

Dopuszczalność samodzielnego zaskarżenia rozstrzygnięć wymienionych w art. 447 § 2 i 3 k.p.k. oznacza, że zaskarżenie orzeczenia w części w rozumieniu art. 425 § 2 zdanie pierwsze może obejmować dwa lub więcej zakresów zaskarżenia co do jednego czynu, a więc zaskarżenie nastąpi w więcej niż jednej części. Ma to miejsce wówczas, gdy są to rozstrzygnięcia, na które nie rozciągają się domniemania z art. 447 § 2 i 3. Powoduje to, że np. zaskarżenie rozstrzygnięcia co do kary (art. 447 § 2) nie obejmuje swym zakresem rozstrzygnięcia co do środka kompensacyjnego (art. 447 § 3). Dlatego też zaskarżenie dwóch lub więcej samodzielnych rozstrzygnięć co do jednego czynu wymaga wskazania odpowiadających im zakresów zaskarżenia, np. co do kary (pierwszy zakres zaskarżenia) i co do środka kompensacyjnego (drugi zakres zaskarżenia).

W wypadku postanowienia zaskarżenie w części dotyczyć będzie poszczególnych rozstrzygnięć, gdy w tym orzeczeniu zawarto ich więcej niż jedno.

Np.

Przykładowo w postanowieniu o przedłużeniu tymczasowego aresztowania na określony czas można zaskarżyć tylko okres, na który areszt tymczasowy został przedłużony, gdy skarżący nie kwestionuje zasadności jego stosowania. Wówczas zaskarżenie postanowienia nastąpi w części dotyczącej okresu przedłużenia tymczasowego aresztowania.

3. ZASKARŻENIE BRAKU ROZSTRZYGNIECIA

W art. 425 § 2 zdanie drugie k.p.k. wskazano na dopuszczalność zaskarżenia braku określonego rozstrzygnięcia. Tym samym zakresem zaskarżenia może zostać objęte nieistniejące rozstrzygnięcie, które zdaniem skarżącego powinno zostać wydane. Brak tego rozstrzygnięcia stanowi przedmiot zaskarżenia. Treść art. 425 § 2 zdanie drugie k.p.k. rzutuje także na rozumienie terminu „rozstrzygnięcie”, użytego w art. 427 § 1 k.p.k. Przepis ten wymaga, aby odwołujący się wskazał zaskarżone rozstrzygnięcie. Tym zaskarżonym rozstrzygnięciem może być również jego brak. W ten sposób ustawodawca wprowadził domniemanie prawne, że brak określonego rozstrzygnięcia jest niewysłowionym rozstrzygnięciem negatywnym co do danej kwestii.

POSTĘPOWANIE ODWOŁAWCZE W SPRAWACH KARNYCH

Komentarz ■ Orzecznictwo

Suplement

Dariusz Świecki

KOMENTARZE

WYDANIE **5**

Stan prawny na 10 maja 2020 r.

Wydawca

Klaudia Szawlowska-Milczarek

Redaktor prowadzący

Małgorzata Jarecka

Opracowanie redakcyjne

Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Schematy pochodzą z publikacji Katarzyny Sychty

Kodeks postępowania karnego ze schematami;

tytuły do artykułów opracowała Dobrosława Szumiło-Kulczycka.

Wszystkie zamieszczone we wzorach przykładowe dane osób, organizacji oraz wymienione w nich miejsca są fikcyjne. Żadne skojarzenia z jakimikolwiek rzeczywistymi osobami nie są zamierzone ani nie należy się ich doszukiwać.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8187-746-6

5. wydanie

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wzory

I. Zarzuty obrazy prawa materialnego	VII
A. Wzory apelacji obrońcy	VII
Wzór nr 1. Zarzut obrazy przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu (art. 438 pkt 1 k.p.k.)	VII
Wzór nr 2. Zarzut obrazy prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w pkt 1, chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu – zarzut obrazy art. 46 § 1 k.k. (art. 438 pkt 1a k.p.k.)	XII
Wzór nr 3. Zarzut obrazy przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu – zarzut obrazy art. 86 § 1 k.w. (art. 438 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.s.w.)	XVI
B. Wzory apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego	XX
Wzór nr 4. Zarzut obrazy prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu (art. 438 pkt 1 k.p.k.)	XX
Wzór nr 5. Zarzut obrazy prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w pkt 1, chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu – zarzut obrazy art. 42 § 2 k.k. (art. 438 pkt 1a k.p.k.)	XXIII
II. Zarzuty obrazy przepisów postępowania	XXVII
A. Wzory apelacji obrońcy	XXVII
Wzór nr 6. Zarzut obrazy przepisów postępowania – art. 7 k.p.k. (art. 438 pkt 2 k.p.k.)	XXVII

Wzór nr 7. Zarzut obrazu przepisów postępowania – art. 410 k.p.k. (art. 438 pkt 2 k.p.k.)	XXXII
Wzór nr 8. Zarzut obrazu przepisów postępowania – art. 182 § 1 k.p.k. (art. 438 pkt 2 k.p.k.)	XXXVI
Wzór nr 9. Zarzut obrazu przepisów postępowania – art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. (art. 438 pkt 2 k.p.k.) – nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z opinii biegłego	XL
B. Wzory apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego	XLIV
Wzór nr 10. Zarzut obrazu przepisów postępowania – art. 7 k.p.k. (art. 438 pkt 2 k.p.k.)	XLIV
Wzór nr 11. Zarzut obrazu przepisów postępowania – art. 410 k.p.k. (art. 438 pkt 2 k.p.k.)	XLIX
III. Zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych	LIV
A. Wzory apelacji obrońcy	LIV
Wzór nr 12. Zarzut alternatywny. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k.) – tzw. błąd dowolności oraz zarzut rażącej niewspółmierności kary (art. 438 pkt 4 k.p.k.)	LIV
Wzór nr 13. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k.) – tzw. błąd braku	LX
Wzór nr 14. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k.) – wniosek dowodowy (art. 427 § 3 k.p.k.)	LXV
Wzór nr 15. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k.) w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.)	LXX
B. Wzory apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego	LXXIV
Wzór nr 16. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k.) – tzw. błąd dowolności w sprawie złożonej podmiotowo (dwóch oskarżonych)	LXXIV
Wzór nr 17. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia (art. 438 pkt 3 k.p.k.) – tzw. błąd braku w sprawie złożonej podmiotowo (dwóch oskarżonych)	LXXIX
IV. Wielość zarzutów – zarzut obrazu przepisów postępowania oraz zarzut błędu w ustaleniach faktycznych	LXXXIII
A. Wzory apelacji obrońcy	LXXXIII
Wzór nr 18. Zarzut obrazu przepisów postępowania – art. 7 k.p.k. (art. 438 pkt 2 k.p.k.) oraz zarzut błędu w ustaleniach faktycznych (art. 438 pkt 3 k.p.k.) w sprawie złożonej przedmiotowo (więcej niż jeden czyn)	LXXXIII
B. Wzory apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego	LXXXIX
Wzór nr 19. Zarzut obrazu prawa materialnego w innym wypadku niż kwalifikacja prawna czynu – art. 69 § 1 k.k. (art. 438 pkt 1a k.p.k.) oraz zarzut błędu w ustaleniach faktycznych (art. 438 pkt 3 k.p.k.)	LXXXIX

V. Zarzuty rażącej niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	XCV
A. Wzory apelacji obrońcy	XCV
Wzór nr 20. Zarzut rażącej niewspółmierności kary (art. 438 pkt 4 k.p.k.)	XCV
Wzór nr 21. Zarzut niesłusznego zastosowania środka karnego (art. 438 pkt 4 k.p.k.)	C
B. Wzory apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego	CIV
Wzór nr 22. Zarzut rażącej niewspółmierności kary (art. 438 pkt 4 k.p.k.)	CIV
Wzór nr 23. Zarzut niesłusznego niezastosowania środka karnego (art. 438 pkt 4 k.p.k.)	CVIII

* * *

Schematy

Schemat 1. System środków zaskarżenia (art. 93a § 1–4, art. 425–467, 518–539, 539a–539f, 540–548)	CXIV
Schemat 2. Dopuszczalność środka odwoławczego (art. 425, 426, 459, 466)	CXVI
Schemat 3. Zakres kontroli odwoławczej (art. 433, 434, 439, 440, 443, 447 § 1–3)	CXIX
Schemat 4. Kierunek środka odwoławczego (art. 434, 443)	CXXVI
Schemat 5. Zakaz <i>reformationis in peius</i> (art. 434, 443)	CXXIX
Schemat 6. Reguła <i>ne peius</i> (art. 454 § 1)	CXXXI
Schemat 7. Względne i bezwzględne przyczyny odwoławcze (art. 434 § 4, art. 438–440, 455)	CXXXIII
Schemat 8. Postępowanie apelacyjne (art. 425–458)	CXXXVII
Schemat 9. Postępowanie ponowne (art. 40 § 1 pkt 7, art. 434 § 4, art. 442, 443)	CXLVI

I. ZARZUTY OBRAZY PRAWA MATERIALNEGO

A. WZORY APELACJI OBROŃCY

WZÓR NR 1. ZARZUT OBRAZY PRZEPISÓW PRAWA MATERIALNEGO W ZAKRESIE KWALIFIKACJI PRAWNEJ CZYNU PRZYPISANEGO OSKARŻONEMU (ART. 438 PKT 1 K.P.K.)

Do
Sądu Okręgowego w Ł.
Wydział Karny Odwoławczy
za pośrednictwem Sądu Rejonowego w Z.
Wydział Karny

zob. → art. 119 § 1 pkt 1 *in principio* w zw. z art. 428 § 1 k.p.k.

W sprawie Zbigniewa Z.
oskarżonego o przestępstwo z art. 279 § 1 k.k.
Sygnatura akt II K 120/19

zob. → art. 119 § 1 pkt 1 *in fine* k.p.k.

Adwokat/Radca prawny Roman G.

Kancelaria Adwokacka/Kancelaria Radcy Prawnego w Ł.

- upoważnienie do obrony i adres w aktach sprawy (gdy apelacja jest pierwszym pismem w sprawie, to oprócz adresu także numer telefonu, telefaksu i adres poczty elektronicznej lub oświadczenie o ich nieposiadaniu)

obrońca oskarżonego Zbigniewa Z.

- adres w aktach sprawy

zob. → art. 119 § 1 pkt 2 k.p.k.

Apelacja

od wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z 15.01.2020 r.

zob. → art. 119 § 1 pkt 3 *in principio* w zw. z art. 427 § 1 *in principio* k.p.k.

I. Zakres zaskarżenia

zob. → art. 433 § 1 w zw. z art. 447 § 1 w zw. z art. 427 § 1 *in principio* w zw. z art. 425 § 2 zdanie pierwsze k.p.k.

Zaskarżam powyższy wyrok w całości (co do winy).

II. Zarzut odwoławczy

zob. → art. 427 § 2 w zw. z art. 438 k.p.k. (odpowiedni punkt tego przepisu)

Zarzucam:

na podstawie art. 438 pkt 1 k.p.k. obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, tj. art. 279 § 1 k.k. (w dwóch wariantach).

Wariant A

przez błędną wykładnię znamienia „włamanie” zawartego w art. 279 § 1 k.p.k. odnoszącą się do sposobu dokonania kradzieży.

Wariant B

przez błędne zastosowanie art. 279 § 1 k.k. w sytuacji, gdy z ustaleń faktycznych zawartych w opisie czynu nie wynika, aby oskarżony dokonał włamania.

III. Wniosek odwoławczy

zob. → art. 427 § 1 *in fine* i art. 437 § 2 k.p.k.

Wnoszę o:

Wariant A i B

zmianę zaskarżonego wyroku przez zakwalifikowanie przypisanego oskarżonemu czynu z art. 278 § 1 k.k., wymierzenie kary nieprzekraczającej roku pozbawienia wolności oraz warunkowe zawieszenie jej wykonania.

Uwaga: w wypadku złożenia wniosku o zmianę kwalifikacji prawnej czynu z art. 279 § 1 k.k. na art. 278 § 1 k.k. należy sprawdzić wartość skradzionej cudzej rzeczy ruchomej, gdyż mimo że kradzież z włamaniem jest przestępstwem niezależnie od wartości rzeczy ruchomej (art. 130 § 2 k.w.), to już przy kradzieży „zwykłej” czyn popełniony przez oskarżonego może okazać się wykroczeniem, jeżeli wartość cudzej rzeczy ruchomej nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia (art. 119 § 1 k.w.). W wypadku stwierdzenia, że zarzucany oskarżonemu czyn jako przestępstwo stanowi jednak wykroczenie, należy jeszcze sprawdzić, czy nie doszło do przedawnienia karalności wykroczenia, według zasad zawartych w art. 45 § 1 k.w. W takim przypadku poprzez art. 400 w zw. z art. 458 k.p.k. sąd odwoławczy stosuje przepisy Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Oznacza to, że skarżący na podstawie tych przepisów powinien wnieść o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania (art. 104 § 1 pkt 7 w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w.).

Uzasadnienie

zob. → art. 427 § 2 *in fine* k.p.k.

I. Część wstępna

W tej części uzasadnienia należy podać treść zaskarżonego wyroku odpowiadającą zakresowi podmiotowemu zaskarżenia (wskazanie oskarżonego) i zakresowi przedmiotowemu zaskarżenia (wskazanie zaskarżonych rozstrzygnięć). Apelacja kwestionuje kwalifikację prawną czynu, a więc skierowana jest co do winy. Dlatego też zakres zaskarżenia został określony „w całości”.

Przykładowa treść tej części uzasadnienia apelacji

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z 15.01.2020 r. oskarżony Zbigniew Z. został skazany za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności. Zdaniem skarżącego wyrok ten jest nietrafny, albowiem oskarżony swoim zachowaniem nie wypełnił znamion strony przedmiotowej przestępstwa z art. 279 § 1 k.k., a jedynie znamiona przestępstwa z art. 278 § 1 k.k.

II. Część merytoryczna

W tej części uzasadnienia należy przedstawić argumentację dotyczącą podniesionego zarzutu odwoławczego obrazy prawa materialnego przez wyjaśnienie, na czym polegało zarzucane uchybienie. Natomiast nie ma potrzeby wykazywania, że mogło mieć ono wpływ na treść wyroku, gdyż tego nie wymaga art. 438 pkt 1 k.p.k.

Przykładowa treść tej części uzasadnienia apelacji

Wariant A

Trzeba przytoczyć poglądy doktryny i orzecznictwa dotyczące znamienia „włamanie” przy przestępstwie z art. 279 § 1 k.k. i odnieść się do nich szczegółowo. Na gruncie tych poglądów należy wykazać, że interpretacja tego pojęcia przedstawiona przez sąd pierwszej instancji była nieprawidłowa, gdyż sposób działania oskarżonego nie polegał na pokonaniu przeszkody świadczącej o „włamaniu”.

Wariant B

Zdaniem skarżącego opis przypisanego oskarżonemu czynu w wyroku sądu pierwszej instancji nie zawiera wszystkich znamion strony przedmiotowej przestępstwa z art. 279 § 1 k.k., skoro nie ma w nim ustalenia, że oskarżony dokonał włamania.

Z opisu tego wynika, że oskarżony w dniu 22.05.2019 r. w miejscowości Z., po uprzednim otwarciu drzwi do mieszkania mieszczącego się w bloku przy ul. Pięknej 24 m. 5, zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 2000 zł na szkodę Marii S. Tak więc opis przypisanego czynu wskazuje, że oskarżony popełnił przestępstwo kradzieży, a nie kradzieży z włamaniem.

III. Część końcowa

W wariantach A i B należy uzasadnić wniosek odwoławczy co do treści oczekiwanego orzeczenia sądu odwoławczego. Trzeba więc przedstawić, dlaczego – zdaniem skarżącego – sąd drugiej instancji powinien zmienić zaskarżony wyrok i przyjąć kwalifikację prawną czynu z art. 278 § 1 k.k., a ponadto że wobec zmiany kwalifikacji prawnej z art. 279 § 1 k.k. na art. 278 § 1 k.k. wymierzona oskarżonemu kara 2 lat pozbawienia wolności jest rażąco surowa z uwagi na zmianę podstawy prawnej jej wymiaru na łagodniejszą. Dlatego też należy postulować obniżenie tej kary do roku i warunkowe zawieszenie jej wykonania.

Data sporządzenia apelacji

zob. → art. 119 § 1 pkt 4 k.p.k.

Podpis sporządzającego apelację

zob. → art. 119 § 1 pkt 4 k.p.k.

Załączniki:

Odpisy apelacji dla stron przeciwnych, czyli dla oskarżyciela publicznego i oskarżyciela posiłkowego, gdy występował w sprawie. W wypadku gdy oskarżyciel posiłkowy był reprezentowany przez pełnomocnika, odpis apelacji należy załączyć także dla niego.

zob. → art. 446 § 2 i art. 140 k.p.k.

Dariusz Świecki – profesor Uniwersytetu Łódzkiego, doktor habilitowany nauk prawnych na Wydziale Prawa i Administracji UŁ; sędzia Sądu Najwyższego, przewodniczący Wydziału I Zagadnień Prawnych Izby Karnej Sądu Najwyższego. Przez wiele lat orzekał w sądach powszechnych w pierwszej i drugiej instancji. Autor wielu książek, artykułów i glos z zakresu procedury karnej i wykroczeniowej oraz prawa karnego skarbowego.

Publikacja podzielona jest na dwie części. Pierwsza z nich zawiera klasyczny komentarz do wybranych artykułów Kodeksu postępowania karnego, opatrzony dodatkowo wyborem orzecznictwa (ze wskazaniem linii orzeczniczych i orzeczeń odmiennych) i informacją o przepisach powiązanych. W drugiej natomiast umieszczono suplement zawierający wzory apelacji uwzględniające poszczególne podstawy odwoławcze, w tym w sprawach o wykroczenia i w sprawach karnych skarbowych. W opracowaniu znajdują się również schematy ułatwiające poruszanie się po postępowaniu odwoławczym.

Książka przedstawia kompleksową analizę przepisów regulujących postępowanie odwoławcze, ze szczególnym naciskiem na wyjaśnienie kwestii budowy środka odwoławczego (apelacji, zażalenia) i wymogów co do jego treści. Zawiera praktyczne wskazówki dotyczące analizy wyroku i jego uzasadnienia pod kątem uchybień procesowych mogących stanowić podstawę zarzutu odwoławczego. Odnosi się również do kwestii stawiania tzw. zarzutów mieszanych oraz zarzutów alternatywnych, a także formułowania wniosku odwoławczego z perspektywy uprawnień sądu odwoławczego do merytorycznego orzekania i ograniczenia kasatoryjnego orzekania tylko do przypadków wskazanych w ustawie.

Do każdego komentowanego przepisu przywołano aktualne orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych. Wyboru orzeczeń dokonano ze względu na ich znaczenie i przydatność dla praktyki.

W piątym wydaniu dokonano szczegółowej analizy zmian wprowadzonych przez nowelizację z 19.07.2019 r. w zakresie postępowania odwoławczego. Dodano m.in. nowe fragmenty dotyczące podstaw odwoławczych z art. 438 k.p.k. oraz podrozdział zatytułowany *Metodyka stawiania zarzutów odwoławczych*, a także nowe wzory odnoszące się do stawiania zarzutów odwoławczych wraz z przykładami ich zastosowania.

Publikacja skierowana jest przede wszystkim do praktyków: sędziów, prokuratorów, adwokatów i radców prawnych, a także aplikantów tych zawodów prawniczych.

978381877466 W05P01

ISBN 978-83-8187-746-6

9 788381 877466

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLWUER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA KOMPLETU 149 ZŁ (W TYM 5% VAT)